

14. července 2019

4. neděle po Trojici

Introit: ... Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů!... (Žalm 84,1-5)

Píseň: 625 *Jak příjemné, můj Pane*

Modlitba:

Pane Bože,

děkujeme, že jsme mohli přijít. Sem do kostela. Žalmista se radoval, že v kostele nachází domov. A to nejen on, nejen další lidé, ale dokonce i ptáci. Je to dobré místo, kostel. Dobře jsi to uspořádal, že po týdnu práce je den jiný, oddělený, svatý. A že k tomu je i oddělený, jiný prostor. Děkujeme za neděli. Děkujeme za doteky svatého, doteky nebe. Tvá svatost dává světlo do našeho všedního světa. Prosíme, i z nás si dělej nástroje svého pokoje, světla, míru.

Prosíme, dej svou svatost a pokoj poznat a pocítit i lidem, kteří tady nejsou. Protože nemohou nebo protože by je nikdy ani nenapadlo jít do kostela. Prosíme, dávej se poznat. Amen.

Čtení: Sk 2,37-47 (Vznik církve)

Píseň: 638 *Díky*

Text: 1K 14,26-40

Kázání: Při otevření zámeckého kostela v německém Torgau 5.10. 1544 řekl Martin Luther v kázání: "Tento dům nebyl postaven pro nic jiného, než proto, aby náš milý Pán sám mluvil s námi svým svatým Slovem - a my naopak mluvili s ním svou modlitbou a chvalozpěvem."

Je zde jasně pojmenováno, co je první (prius), co je druhé (posterius). Nejdřív je to Bůh, kdo přichází, sestupuje "dolů", sklání se, mluví k člověku. Obrací se ke shromážděné církvi, sděluje sám sebe. Dává se poznat. Následuje naše, lidská odpověď. Shromážděná církev se obrací "vzhůru", stoupá k Bohu v modlitbě, písních a chvalách.

Bohoslužby mají dvě ohniska. Bez toho, co je primární, toho, co se událo a děje z Boží strany, to, že se Pán Bůh nějak dává poznat a chce s námi komunikovat, by bohoslužby prostě nebyly. V bohoslužbách slouží Bůh nám. A my odpovídáme. Bůh slouží tím, že mluví i tím, že naslouchá.

S Pánem Bohem mohu mluvit i v soukromí, sama, doma, v přírodě.... Ale sejítí věřících dohromady má zaslíbení: *Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.* (Mt 18,20) Náš text v 1K má (ČEP) nadpis *Pořádek při bohoslužbách*, nicméně v textu se nepoužívá slovo bohoslužby, ale shromáždění. Toto slovo je zde 5x. Slovo bohoslužby (bohoslužba) jako podstatné jméno je v NZ použito jen výjimečně. Naše "setkání v kostele" není (primárně) můj individuální zápas víry, provázený nějakými (bohoslužebnými) úkony, ale shromáždění aspoň dvou nebo tří. V knize Skutků apoštolských je popsán život prvotního křesťanského společenství: *Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.* (Sk 2,42)

Křesťané se scházejí. Není to nějaký křesťanský vynález. V Jeruzalémě křesťané navazují na židovské bohoslužby v chrámu, resp. v synagogách, pro křesťany v Korintu téma "chrám" nehraje roli, ale i zde k víře patří, že ji nějak žijeme společně. Křesťanské shromáždění zpočátku nemá nějakou pevně danou formu. První generace křesťanů, aspoň její část, očekává, že brzy nastane druhý příchod Ježíše Krista (parúsie). Proto není třeba fixovat nějaké řady a pravidla církve ani podobu bohoslužby. Ale podobně jako jsme četli v předchozích kapitolách listu do Korintu, i u bohoslužeb se ukazuje, že nějaká pravidla potřeba budou. Spontánní entuziasmus je zdrojem zmatku a excesů. Proto se Pavel snaží svým dopisem vnést pořádek i do podoby bohoslužeb. Bůh není Bohem zmatku, ale pokoje. Všimněme si - opakem zmatku zde není řád, ale pokoj. Nejde o to mít všechno přesně seřazené, srovnané, jde o pokoj.

Všechno at' slouží společnému růstu. (14,26) Ve shromáždění jsme společně a na to je třeba brát ohled. S Pavlovým důrazem na "ohled na druhé" už jsme se v epištole do Korintu setkali vícekrát. Ohled, když se rozhodují, zda budu jíst maso obětované modlám, ohled na druhé při společném jídle, při VP, ohleduplné respektování různých obdarování Duchem (Pavlov obraz těla složeného z různých částí a údů). Dnes jde o ohled na druhé ve shromáždění. Aby bohoslužby byly

bohoslužbami nás všech shromážděných. Aby to nebyly bohoslužby jen moje nebo jen pro mě, protože já mám zrovna vnuknutí Ducha a budu mluvit jazyky nebo prorokovat atd.

Pavel píše: *Prorok přece ovládá svůj prorocký dar* (14,32). To je zajímavá věta, protože říká o člověku, že má ovládat dar Ducha. Znamená to, že dar Ducha má být korigován rozumem?

Někdy se o někom řekne "co na srdci, to na jazyku" a cítíme to (myslím) jako označení spíš pejorativní. Ne všechno je potřeba říct (hned) nahlas. I vnuknutí Ducha mám podrobit kritickému "zkoumání", zda je to určeno a bude to ku prospěchu hned teď všem ostatním. Možná k prosbě o dary Ducha patří i prosba, abychom s darem uměli dobře nakládat. Abychom dokázali rozpoznat, kdy a jak se má projevit. K prosbě o dary Ducha patří i prosba o moudrost. Jde o to nemanipulovat Duchem a nemanipulovat druhými lidmi ani s využitím darů Ducha. I v církevním prostředí není nebezpečí manipulace zanedbatelné. Shromáždění není mým představením (mojí show, exhibicí, prezentací - vlastně se toto slovo běžně používá - děti do školy připravují prezentaci, je to něco, co se učíme, je to užitečné...), při shromáždění nemám ukázat, jak jsem zbožná, duchovní, obdarovaná... Bohoslužby jsou místo a čas, kdy se všichni chceme setkat s Pánem Bohem.

Ještě se zastavím u veršů 33-35.

Jako ve všech obcích Božího lidu, 34 ženy necht' ve shromáždění mlčí. Nedovoliuje se jim, aby mluvily; mají se podřizovat, jak to říká i Zákon. 35 Chtějí-li se o něčem poučit, ať se doma zeptají svých mužů; ženě se nesluší mluvit ve shromáždění.

Když jsem si přečetla dnešní text 1K 14, říkala jsem si, že asi vylezu na kazatelnu, chvíli zde pomlčím a zase si půjdu sednout do lavice. Podle Pavla mají ženy ve shromáždění mlčet. Hledala jsem v komentářích, jak je to míněno. Nejen proto, že (nejen) naše církve nechává ženy ve shromáždění mluvit. Ale i sám apoštol Pavel na jiných místech předpokládá a zmiňuje, že je normální, že ženy ve shromáždění mluví. Podle 1K 11,5 se i ženy ve shromáždění modlí i prorocky mluví a v 1K 16 zmiňuje Pavel ženy zastávající v církvi důležité poslání - jmenovitě Priska a Foibé. Komentáře k tomuto píšou, že zde v 1K 14 jde asi (podobně jako v jiných částech 1K) o pojmenování konkrétních způsobů vyrušování ve shromáždění, zvláště o rušivé poznámky nebo otázky, které narušují průběh bohoslužby. Podobně je to asi i se slovy o podřízenosti ženy, jde zde o konkrétní rušení při bohoslužbách otázkami - žena se na to má zeptat doma svého muže a nerušit v kostele. (takže já budu mluvit dál)

Ještě zpět k tomu, co jsou bohoslužby. První křesťané, když se shromažďovali, *vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.* (Sk 2,42)

1. *Poslouchali učení apoštolů* - zde šlo hlavně o utvrzení víry v Ježíše Krista, povzbuzení k vytrvalosti i v pokušení. Pravděpodobně byly čteny apoštolské listy. V pozdějších letech (po Pavlovi) bylo k předčítání určeno např. Zjevení Janovo. Důležitý je také odkaz na Ježíšův příběh, zejména jeho vzkříšení (1K 15,9) a poslední večeři (1K 11,23-25). Z našeho textu v 1K 14 se dovídáme, že své místo mělo ve shromáždění i prorocké slovo. Aktualizace. Slovo do dneška.

To je to první zmiňované. Bohoslužba slova.

2. *Poslouchali učení apoštolů, dále "byli spolu"*, to je to slovo "shromáždění". Koinónia - svátostné společenství. Už od začátků církve je důležité sdílení, péče o sebe navzájem, péče o potřebné. Diakonie. Bez toho církve není církvi.

3. To třetí: *lámali chléb*. Někdy je shromáždění vůbec nazváno "lámání chleba". Není jasné, zda probíhalo nejdříve jako společné jídlo, a pak teprve následovala VP, nebo byl nejdřív ritus chleba, pak společné jídlo a pak ritus kalicha. I dnes se sejdeme k lámání chleba a podávání kalicha. Jako první křesťané. (Koinónia s kávou, sušenkami a rozhovorem bude následovat po požehnání.)

4. To poslední zmiňované ve Sk 2,42: *modlili se*. Modlitba je naše odpověď na to, že jako první Bůh mluvil a mluví s námi.

Pane Bože, ty jako první přicházíš do světa, dolů, k nám lidem. Chceme se s tebou potkat. Děkujeme, že nás zveš. Amen.

Vyznání vin, slovo milosti, vyznání víry

Píseň: 649 *V tobě je radost*

Večeře Páně (Písně k VP: 397, 398, 399)

Přímluvná modlitba

Píseň: Svítá 109 *Jak vzácnou přízeň*

ohlášky, sbírka

poslání: Dt 6,4-9 požehnání: A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (Fp 4,7)

Píseň: 485 *Král věčný nás požehnej*